

Cursul 5

Conform învățăturilor lui Geshe Michael,
traducere a conferințelor Lamei Dvora Tzvieli

Lecția 7, prima parte

Răspunsurile la întrebările din tema de casă aferentă lecției 6.

Prima întrebare: Maytreia, în lucrarea sa intitulată *Înalta tradiție, Uttratantra* descrie șase pași diferiți al unui proces în care tendința de a fi atașat de o anumită natură de sine, creează karma și prin urmare o lume a suferinței. Descrieți acești pași.

Răspuns:

Primul pas, semințele cu care ne naștem în această viață, care au venit cu noi dintr-o viață anterioară, când încep să rodească ne vor determina să vedem lucrurile ca având o existență proprie de sine.

Acest pas ne conduce la **al doilea** care spune că începem să ne dezvoltăm tendința de a-l vedea pe **eu** și pe **al meu**, adică corpul meu, gândurile mele, emoțiile mele, lucrurile mele ca existând în sine.

Pasul al treilea, datorită acestor semințe care ne fac să vedem lucrurile ca existând în sine, lucrurile ne vor apărea ca plăcute sau neplăcute sau neutre, având tendința de a crede că sunt frumoase/attractive sau respingătoare, **ele în sine**.

Pasul al patrulea este reacția pe care o avem față de ele. Pe baza înțelegerii greșite a lucrurilor, vom începe să simțim atracție sau repulsie față de ele.

Pasul al cincilea, datorită emoțiilor de a place sau displace, vom începe să facem, să spunem, să gândim lucruri negative, care colectează karma.

Ultimul pas, **al șaselea** spune că datorită karmei pe care am strâns-o, vom rămâne în continuare în roata suferinței.

A doua întrebare: Atunci când cele trei tipuri diferite de ființe stau împreună și privesc paharul plin de lichid, ele văd trei lucruri diferite. Oare înseamnă acest lucru că nu exista nimic într-o formă sau alta?

Răspuns:

Răspunsul care ni-l dă maestrul Chandrakirti se află în lectura cursului 5.

El spune: Faptul că fiecare dintre ființe vede altceva, nu înseamnă că ele nu pot ști ce este corect sau incorect. Maestrul Chandrakirti ne dă următorul exemplu: Putem ști oare dacă un profesor ne spune adevărul și altul nu? Putem ști oare dacă Buddha ne-a spus adevărul?

Maestrul Chandrakirti ne citează din spusele cuiva care a devenit discipolul lui Buddha: „acum îmi dau seama că îndrumarea ta este corectă”. Acest discipol fusese înainte oponentul lui Buddha, și în urma unei dezbateri înțelese adevărul spuselor lui Buddha.

Dar nu aceasta este ideea. Ideea este că acest discipol văzuse că ceva este corect, spre deosebire de altceva care era incorect. Deci, faptul că ființe diferite experimentează paharul în moduri diferite, nu înseamnă că din punctul meu de vedere nu pot decide ce este corect sau ce este incorect! Ce este un act de bunătate sau ce nu este un act de bunătate.

Iar aici stă marele pericol, și acesta a fost și motivul acestei întrebări. Deoarece cineva ar putea să spună: “dacă nu știu ce este bine și ce nu, atunci nimic nu contează pentru că oricum nu pot ști”.

Aceasta este o interpretare total greșită a situației din fața noastră.

Este bine de știut ce vede fiecare, dar din punctul meu de vedere, am karma mea care mă forțează să percep paharul într-un anumit mod și să vad realitatea într-un fel anumit. Din punctul în care mă aflu în această realitate, din cunoașterea pe care o am, **pot spune ceea ce este bine și ceea ce este rău.**

Deci să nu confundăm lucrurile, și să ne agățăm de ideea că fiecare vede altceva decât ceea ce vedem noi, ca justificare la atitudinea nihilistă.

Răspunsul pe scurt este ca lucrurile sunt într-un fel sau altul, pentru ca le percepem într-un fel sau altul, datorita karmei acumulate în trecut care ne forțează să le vedem așa cum le vedem.

A treia întrebare: este oare posibil ca cele trei ființe să aibă trei percepții care sunt toate corecte, și cu toate acestea să tragă concluzii contradictorii despre același obiect?

Răspuns:

Răspunsul are două părți.

a. Putem afirma că percepția fiecăreia dintre cele trei ființe este corectă? Răspunsul este: da, fiecare vede în lumea ei lucrurile corect. Adică:

- omul care vede apă în lumea lui, vede apa și nu vin. El nu se înșală în identificarea obiectului.
- preta în lumea lui, acolo unde este sânge el vede sânge. Deci în lumea lui, el distinge corect.
- în lumea lui zeul, acolo unde este ambrozie, el va vedea ambrozie.

Deci identificarea din punct de vedere al fiecăreia este corectă.

b. Vom trece la a doua parte a răspunsului. Dacă fiecare din cele trei ființe percepe corect, este oare posibil ca ele să tragă trei concluzii corecte și în același timp contradictorii, față de același obiect?

Da, toate cele trei concluzii sunt corecte și da sunt contradictorii, **dar nu față de același obiect**. Și aici este punctul sensibil. Atunci când spunem **același obiect**, presupunem că există undeva, în afara noastră, un loc în care există un spectator care înțelege exact ceea ce se întâmplă și vede că în pahar este apă, și mai vede și pe alții care și ei se uită la pahar și îl percep într-un fel sau altul.

Această situație nu poate să existe.

Trebuie să fim atenți în acest caz, să spunem că "**același obiect**" la care se uită cele trei ființe, este un lichid și nu apă, pentru că apa este doar ceea ce vede omul.

De fapt, este imposibil să vorbim despre un obiect unic pe care ele îl observă, deoarece nu există nici o autoritate externă, în afara scenei descrise care să decidă ce fel de obiect este.

A patra întrebare: Descrieți modul în care secțiunea Consecință a scolii Căii de Mijloc explică ce se întâmplă în acest caz, folosind conceptul celor trei părți, cauzele materiale și cei trei factori contributory.

Răspuns:

Mai întâi va trebui să înțelegem ce înseamnă cauza materială sau principală.

Orice fenomen care ni se întâmplă în viață este determinat de o cauză materială/principală și de factori contributory.

Am dat ca exemplu ghinda și stejarul. Am vorbit despre ghinda ca fiind cauza materială / principală a stejarului, iar soarele, apa, pământul, mediul prielnic ca fiind factorii contributory.

Cum putem distinge cauza principală de condițiile de sprijin?

Cauza principală este cea care devine copac, adică ghinda din care iese răsadul, care apoi va crește și va deveni stejar, proces în care ghinda va dispărea. Deci cauza materială este acea energie ce se transformă dintr-o formă în alta.

Mai mult de atât, trebuie să existe similitudine între cauza materială și rezultat. Ghinda este similară stejarului, pentru că din ea nu va răsări un lămâi. Aceasta lege este o lege karmică, care spune că rezultatul este similar cauzei. Deci stejarul nu va fi similar soarelui, soarele fiind doar un factor de sprijin.

Să ne întoarcem acum la întrebarea noastră. Cele trei ființe se uita la pahar și vad lucruri diferite datorită karmei lor, care în cazul nostru este un factor contributory, care îi forțează să vadă lucruri diferite.

După cum am spus, atunci când creaturile se uită la obiect, pentru fiecare dintre ele obiectul este altul. Adică lichidul din pahar este ori apă pentru om, ori ambrozie pentru zeu ori sânge pentru preta.

Cauza principală pentru care omul vede apa este apa din momentul anterior. El continua să privească, apa pe care a văzut-o în momentul anterior va deveni apa din momentul actual. La fel și în cazul zeului, el vede acum nectar pentru că cu o clipă în urmă a văzut nectar. Acestea sunt cele trei cauze principale.

Maestrul Chandrakirti spune: lichidul din pahar are părți diferite în funcție de numărul observatorilor.

Dacă vor veni patru ființe și se vor uita la lichid, el va avea atunci patru părți. Toate aceste ființe nu se uită la același obiect, fiecare dintre ele se uită de fapt la cauza lui principală, iar cauza principală este parte a lichidului.

Răspunsul prezentat în tema de casă este următorul:

Cele trei obiecte pe care le percep cele trei ființe (puroi, apă sau nectar) pot fi descrise ca fiind cele trei părți ale obiectului de bază (lichidul). Lichidul furnizează „cauza principală” - materia sau lucrul care devine fiecare dintre aceste obiecte – în fiecare caz. Cele trei tipuri diferite de karma din conștiința celor trei ființe îi forțează să vadă obiectul de bază așa cum îl văd, constituie în acest caz „factorul de sprijin”.

A cincea întrebare: Ce se întâmplă cu cele trei părți, atunci când preta încearcă să bea din pahar?

Răspuns:

Poate preta să vadă cele trei părți? Nu, preta va vedea numai partea lui, va vedea puroii și sânge. Și este singurul lucru pe care-l poate vedea și asta datorită karmei lui care-l forțează să vadă ceea ce vede. Și atunci când va încerca să bea – toate celelalte părți vor fi inexistente. Fiecare ființă în parte nu poate vedea și celelalte părți ale lichidului.

A șasea întrebare: Puroii și sângele pe care le vede preta în pahar sunt cu adevărat puroii și sânge? De ce da sau de ce nu?

Răspuns:

Puroii și sângele din pahar sunt reale; faptul că ele sunt o percepție impusă spiritului flămând, nu diminuează în nici un fel realitatea lor. La fel ca și apa pe care o vede omul, și acum și întotdeauna va fi doar o percepție.

Se ridică întrebarea: Dacă nu există nimic cu o existență proprie de sine, de ce este atât de important ceea ce facem?

Răspunsul este, că tocmai datorită faptului că nimic nu are o existență proprie de sine, tot ceea ce facem este extrem de important, pentru că viața reală pe care o trăim este rezultatul direct a ceea ce am făcut în trecut.

Rezultatul a ceea ce facem acum, îl vom experimenta în viitor, pentru că nimic nu există în afara noastră cu o existență proprie de sine. Tot ceea ce experimentăm în momentul de față sunt doar roadele semințelor karmice pe care le-am plantat, de aceea este atât de important să fim atenți la ceea ce sădăm **acum** în conștiința noastră, pentru că în funcție de ceea ce sădăm așa va arăta și viitorul nostru.

Numai datorită faptului că lucrurile sunt complet goale de orice existență proprie de sine, se poate ajunge la iluminare. Când aceasta înțelegere se va adânci, nu ne vom mai permite să sustragem nici cel mai mic obiect de la birou; nu ne vom mai permite de a mai face nici cele mai mici prostii. Aceasta înțelegere va duce la transformări.

Cursul 5

Conform învățăturilor lui Geshe Michael,
traducere a conferințelor Lamei Dvora Tzvieli

Lecția 7, a doua parte

În această lecție ne întoarcem din nou la Abhidharmakosha, și vom vorbi despre ce înseamnă karma albă și neagră.

1. Karma neagră

În limba tibetană karma neagră se traduce:

Nakpoy le

ནག་པོའི་ལས།

nakpoy le

Nak înseamnă **negru**

Le = **karma**

Nakpoy le înseamnă **karma neagră**.

Ce înseamnă karma neagră?

Cu toții ne aflăm în lumea dorințelor, lume care face parte din samsara.
Samsara este lumea dorințelor? Nu, pentru că samsara este împărțită în:

- lumea dorințelor
- lumea formelor
- lumea fără formă.

Lumea dorințelor este tărâmul inferior al samsarei, și este lumea cea mai suferindă.
De ce se numește lumea noastră, lumea dorințelor? Pentru că ceea ce o caracterizează este pasiunea, mai ales pentru mâncare și sex.

Există și alte forme de existență care aparțin de samsara, cum ar fi lumea zeilor, care la rândul ei este împărțită între lumea dorințelor și încă alte două lumi. Pentru că nu acesta este subiectul nostru de astăzi, nu vom intra acum în el.

Ființele din lumea formelor și cele din lumea fără formă se află în meditație foarte profundă, dar nu au perceput vacuitatea.

Acestea nu acumulează karmă negativă, dar pentru că încă nu și-au eliminat karmele negative din viețile trecute, ele trăiesc în continuare în samsara.

Ca rezultat al acestui fapt, atunci când li se va termina karma de a mai trăi în aceste lumi, ele vor cădea direct în infern, deoarece forțele karmelor negative se intensifică.

Pentru a avea suficientă putere de a depăși forța de gravitație a karmelor negative va trebui să percepem vacuitatea în direct. Minte noastră va trebui să fie amestecată cu înțelepciunea, și nu să rămână dominată de ignoranță.

Dar când vom ajunge în această situație, toate karmele bune pe care le vom acumula nu vor fi suficient de puternice.

Deci, în aceste lumi ființele nu acumulează karma negativă, ci karma pozitivă. Pe de altă parte atunci când noi facem o faptă negativă, o faptă rea, karma pe care o strângem este neagră.

De ce i se spune neagră? Deoarece **esența** ei este neagră, în sensul că fapta rea ne va aduce în viitor suferință. Karma neagră este karma care se acumulează numai în lumea dorințelor.

2. Karma albă

Karma albă în limba tibetană este:

Karpoy le

དཀར་པོའི་ལས།

karpoy le

Karpoy = alb

Le = karma

Bineînțeles ca o faptă bună ar trebui să fie o faptă albă. Dar nu este așa. Binefacerile pe care le facem nu sunt karma albă.

Ca să fie karma albă, ființa care o colectează trebuie să fie în afara lumii dorințelor. Numai ființele din lumea formelor și din lumea fără formă pot să acumuleze karma albă, faptele lor sunt albe.

Rezultatul karmei albe este plăcerea. Esența karmei albe este albă deoarece cel care o strânge, nu suferă în momentul când face fapta. Și cu toate astea într-un târziu aceste ființe vor trebui să moară.

Atunci când noi facem un act bun suferim pentru că însăși existența noastră este suferință. Cu fiecare clipă corpul nostru îmbătrânește, se slăbește, suntem mai puțini sănătoși. Energiile care ne-au adus în această lume sunt în continuă degradare. Chiar și atunci când înfăptuim ceva bun, suferim.

3. Karma mixtă

Al treilea tip de karma este karma mixtă:

Karnak drepa

དཀར་ནག་འབྲེས་པ།

karnak drepa

Kar înseamnă **alb**

Nak înseamnă **negru**

Drepa = **mixt/amestecată**

Ce înseamnă karma mixtă? Karma mixtă este karma acumulată atunci când facem o faptă bună.

- latura albă a karmei provine din faptul că actul bun a fost făcut cu motivație pură. Motivația de a ajuta pe celălalt, de exemplu.

- latura neagră a karmei provine din faptul că mintea noastră este plină de ignoranță, datorită faptului că trăim în lumea suferinței.

Rezultatul acestei karme este alb, adică plăcerea. Esența ei este neagră datorită faptului că mintea și corpul suferă în timpul efectuării faptei.

În lumea dorințelor, karma acumulată este ori mixtă ori neagră.

Karma pură

Mai există o noțiune, și anume:

Sak me kyi le

སྐྱེ་མེད་གྱི་ལས།

cea ce înseamnă **karma pură**.

Ea este diferită de tipurile de karma despre care am vorbit pentru că ea are rolul de a curăța karmele negre și albe.

Dacă vă mai aduceți aminte de nammin, ceea ce înseamnă rodirea, acest tip de karma nu are acest aspect de nammin, de rodire.

În textul lecturii cursului 5 scrie, karma pură înlătură karma neagră și karma albă. Iar aici se ridică întrebarea: de ce vrem să înlăturăm karma albă? După cum știm, karma albă ne aduce numai rezultate bune. Care este problema karmelor albe? Răspunsul la aceste întrebări vor fi date în următoarele lecții.

Calea karmică

Vom vorbi în continuare despre **calea karmică** sau **calea de acțiune**.

Calea karmică în limba tibetană este:

Le kyi lam

ལེ་ཀྱི་ལམ།

Pentru că o cale karmică să fie completă ea va trebui să aibă patru componente. Toate aceste detalii vin de la Maytreia prin maestrul Asanga.

Cele patru componente care fac karma să fie completă:

1. Prima componentă este **obiectul** implicat, el se numește **bază**

Shi

ཤི།

Shi înseamnă **bază**.

Ce înseamnă baza unei acțiuni karmice? De exemplu, în cazul unui act de crimă, obiectul este persoana ucisă. Orice acțiune are un obiect.

Într-o lecție trecută am vorbit de importanța obiectului.

- părinții sunt obiecte karmice foarte importante,
- Lama, învățătorii, sunt obiecte karmice foarte importante. Orice profesor spiritual este foarte important.

Motivul pentru care se pune atât de mult accent pe obiect, se datorează karmei care este extrem de puternică atunci când acțiunea este față de un obiect important.

Când am vorbit despre generozitate, am spus că generozitatea față de un Lama nu este aceeași cu generozitatea față de cineva care nu este Lama.

A da cuiva care suferă, este cu mult mai intens din punct de vedere karmic decât a da cuiva care nu suferă. A fi darnic față de o ființă umană este mai puternic decât a da unui animal.

2. A doua componentă a căii karmice sau a acțiunii karmice este:

Sampa

བསམ་བློ།

ceea ce înseamnă **gând**, adică gândul implicat într-o acțiune. Această noțiune include și alte elemente cum ar fi intenția sau motivația.

3. A treia componentă este:

Jorwa

ཇོ་ར་བ།

ceea ce înseamnă **a săvârși fapta**.

De exemplu, intenționez să omor pe cineva, voi lua cuțitul și merg să-l omor. Aceasta înseamnă a executa. Și asta și la bine și la rău. În ebraică se spune: „calea spre infern este pavată cu intenții bune”, adică chiar dacă avem intenții bune nu este același lucru cu a face cu adevărat fapta, nu este aceeași karmă. A gândi de a omorî pe cineva este mai puțin grav decât acțiunea de a merge și de a-l răni.

4. A patra componentă a căii karmice este:

Tartuk

མཐར་ཐུག།

ceea ce înseamnă **finalizarea faptei**.

Dacă am mers să omor pe cineva, să spunem l-am înjunghiat cu cuțitul, dar nu am reușit să-l omor, asta înseamnă ca nu mi-am finalizat fapta, acțiunea. Aceasta este o karmă un pic mai puțin severă decât karma când l-am omorât cu adevărat. Se spune că acțiunea este finalizată atunci când omul este mort.

Gândurile din spatele acțiunii

În continuare vom vorbi mai pe larg despre sempa, adică despre gând.

སེམ་པ།

sempa

Sempa are trei elemente:

a. **identificarea corectă** a obiectului.

Ma trul ma

མ་རྒྱལ་བ།

Exemplul pe care îl voi da apare în lectura cursului 5. Dacă am intenționat să-l omor pe Ion și l-am omorât pe Costel, asta înseamnă că am greșit în identificarea persoanei.

Karma acestei fapte este mai puțin gravă decât karma în care am intenționat să omor și am dus fapta până la capăt.

Și invers, dacă am făcut cuiva un serviciu dar nu am știut că el este un mare Bodhisattva sau un mare Lama, deci nu l-am identificat corect, karma pe care o acumulez este pozitivă dar nu la fel de puternică ca și karma acumulată față de un obiect identificat corect.

b. **gânduri rele/ afecțiuni mentale.**

Nyun mong

ཉོན་མོངས།

Înseamnă **afecțiune mentală** sau **gând dăunător, gând rău**. Cu alte cuvinte **ce se petrece în mintea noastră în timp ce acționăm**. În limba sanscrită se spune **klesha**.

Când merg și ucid pe cineva din ură sau furie, karma pe care o acumulez este cu mult mai puternică decât cea pe care a acumulat-o când a omorât de dragul sportului.

Cu cât vom fi mai intens implicați emoțional într-o acțiune, cu atât afectează mai mult karma.

La fel se petrece și atunci când este vorba de fapte pozitive. De exemplu, serviciul pe care îl fac unui Lama, cu mult devotament și iubire, karma faptei este foarte puternică.

c. **Motivația**

Al treilea element foarte important este:

Kun long

ཀུན་ལྡན།

ceea ce înseamnă motivație.

Cele trei otrăvuri

Ce ne motivează sau ce ne determină să facem ceva negativ?

Dacă vă aduceți aminte, am vorbit într-o lecție trecută despre cele trei otrăvuri, care sunt:

1. Dorința, pofta, pasiunea, ce provin din ignoranță.
2. Aversiunea.
3. Ignoranța, din care provin primele două.

În lectura cursului 5, se discută pe tema celor zece precepte și care este otrava care se activează în momentul sunt încălcate.

De exemplu, în cazul furtului, otrava care se activează este dorința ignorantă. Atunci când doresc un lucru care aparține altcuiva, din lipsa neînțelegerii de ce acela are un lucru bun și eu nu am, mă va determina să fur.

Sunt fapte care sunt motivate de dorință, sunt fapte motivate de aversiune, ignoranța participând în toate. Sunt, de asemenea fapte motivate de toate cele trei otrăvuri.

Karma cetățeanului care sprijină o acțiune militară

În Abhidharmakosha, sunt prezentate câteodată discuții legate de situații etice, cum ar fi: dacă vreau să elimin pe cineva, și știu că este ceva rău să omori, voi plăti pe cineva care să-l omoare în locul meu. Am finalizat calea karmică făcând acest lucru?

Abhidharmakosha se referă la acest punct în contextul unei acțiuni militare.

Se întreabă așa: Ce se întâmplă dacă eu trăiesc într-un stat care deține armată, iar aceasta acționează violent împotriva altei populații sau se luptă cu altă armată?

Eu nu fac parte din cadrul militar dar sunt de acord ca armata să meargă “să facă ordine”. Și în consecință, ea merge și face ordine, dar și ucide oameni. Am acumulat karma negativă? Abhidharmakosha răspunde că da. Și mai mult, spune următoarele:

**Mak lasokpar dun chik chir
tamche jepapo shin den**

འཇམས་ཅད་བྱེད་པ་པོ་བཞིན་ལྷན།

*mak lasokpar dun chik chir
tamche jepapo shin den*

Mak înseamnă război,
La sok par = și așa mai departe,
Dun chik = lege

Chir	= deoarece
Tamche	= toți
Je pa po	= execută
Shin den	= ei sunt că

**În caz de război sau orice altă activitate,
legea este aceeași și pentru cei ce sprijină
cât și pentru cel ce execută.**

Dacă sprijin o acțiune, am acumulat exact aceeași karma negativă pe care o acumulează cel care apasă pe trăgaci.

A te opune dar fără violență

Se ridică întrebarea dacă este bine să ne împotrivim acțiunilor violente. Răspunsul este da, este de datoria noastră să ne opunem unor acțiuni violente.

Dar asta nu înseamnă că trebuie să ne răzvrătim sau să nu mai plătim taxe statului - va trebui să facem tot ce putem pentru a ne asigura că intenția noastră este clară, numai prin mijloace pașnice se poate evita războiul.

Revoltele sau acțiunile agresive nu sunt bune. În măsura posibilităților noastre, ne vom folosi de mijloace pașnice pentru a preveni actele de violență.

Bineînțeles că vom reuși sau nu, acest lucru depinzând de karma pe care o avem, dar asta nu înseamnă că trebuie să stăm și să nu facem nimic. Ceea ce trebuie făcut este să ne exprimăm intenția și opinia în mod direct și explicit.

Prețul karmic al mâncărilor gurmét

Există restaurante în care se servesc homari sau raci, și pentru ca să fie proaspeți îi păstrează vii în acvarii. Când sunt comandați homari de către clienți, încă de vii, ei sunt puși pe gheață, și apoi aruncați în apă clocotită, pentru ca să-și păstreze gustul bun.

Khen Rinpoche s-a referit la gravitatea acestor situații, spunând că oamenii condamnă acele creaturi la infernul rece sau cald încă de vii.

Cei răspunzători de aceste masacre, vor suferi enorm după moartea lor. Ei vor coborî direct în infernul rece sau cald. De ce este relevantă această situație?

Pentru că se pune întrebarea ce se întâmplă dacă eu voi merge la un asemenea restaurant și voi comanda să mi se aducă o porție de raci? Răspunsul este exact la fel ca și în fraza pe care am v-am dat-o. Dacă voi comanda mâncare într-un astfel de restaurant, voi fi părtașă la aceste fapte, de aceea voi acumula exact aceeași karmă grea pe care o acumulează și bucătarul.

De ce karma celui care ucide din furie, este mai grea decât a celui care ucide cu sânge rece?

Răspunsul este următorul: cu toate că cel care ucide cu sânge rece nu are emoții puternice, fapta lui denotă ignoranță crasă și nerespectarea legilor karmice. Nerespectarea legilor karmice lasă amprente extrem de puternice în conștiință. În ambele cazuri se acumulează karma negativă puternică.

Revenind la emoția care însoțește fapta, amprenta pe care o lasă pe banda de imprimare karmică, este cu mult mai adâncă; energia ei fiind cu mult mai intensă. De aceea, se spune despre karma care se acumulează în urma unui act care este însoțit de sentimente puternice că este foarte intensă.

Psihologii, cei care fac reclame, cunosc acest lucru. Cel care vrea ca reclama lui să aibă succes, va încerca să afecteze nivelul emoțional al clientului, să-i stârnească cât mai multe emoții intense. Cu cât sentimentul este mai intens cu atât amprenta va fi mai adâncă.

Deosebirea dintre karmă și calea karmică

Să vedem acum care este deosebirea dintre karma și acțiunea karmică. Există trei situații:

1. Lucruri care sunt karmă și nu sunt cale karmică,
2. Lucruri care sunt cale karmică dar nu karmă,
3. Lucruri care sunt și karmă și cale karmică.

1. Ce poate fi acel lucru care este karma dar nu și cale karmică?

Un exemplu este gândul, un simplu gând care poate fi unul și neutru. Gândul în sensul că decid să fac ceva. Acesta este karma și nu cale karmică pentru că nu are cele patru componente pe care le-am denumit, ale căii karmice.

Pot aici să apară mici confuzii, adică să se creadă că dacă nu am trecut prin toate etapele unei acțiuni karmice, adică identificarea corectă a obiectului, motivația, executarea și finalizarea ei, aceasta nu este karma. Da, gândul este karma care se înregistrează pe banda karmică, dar nu și cale karmică.

Ca și radiațiile de mică intensitate care acumulează dezastre

Cu toate că nu facem fapte grave, ucidem sau furăm, tragedia este ca mintea noastră este plină de gânduri necurate. Și chiar dacă nu facem ceva concret, aceste gânduri sunt ca radiația radioactivă de mică intensitate care se acumulează în timp.

Dacă avem, de exemplu gânduri de gelozie, chiar dacă nu am făcut sau spus ceva în această direcție, orice astfel de gând este karma care se adună. Dacă avem în mod frecvent gânduri de gelozie, ele vor intra în obișnuința noastră, fapt care va crea o amprentă foarte puternică.

Dacă această amprentă va ajunge să fie dominantă în mintea noastră, ne poate determina să ne naștem în viața următoare în lumea spiritelor. Deci chiar dacă nu am finalizat calea karmică, aceste lucruri acumulează karma.

2. Ce poate fi acel lucru care este karma și calea karmică?

Karma care este și cale karmică sunt considerate a fi încălcările primelor șapte precepte.

Lu – ngak dun

ལུས་ངག་བདུན།

lu-ngak dun

Lu înseamnă **corp**

Ngak = **vorbire**

Dun = **șapte**

Adică cele șapte legate de corp și de vorbire: crima , furtul, comportamentul sexual neadecvat, minciuna, vorbirea dezbinătoare, vorbirea dură, vorbirea inutilă.

La aceste fapte participă gândul (o mișcare a minții adică karma), care mă motivează să fac lucruri, pe care, într-adevăr le fac fie prin vorbă sau faptă (deci acțiune karmică).

3. Ce poate fi acel lucru care este cale karmică dar nu este karma?

Acest punct este puțin mai dificil. Încălcările ultimelor trei precepte intră în această categorie.

Yi kyi sum

ཡིད་ཀྱི་གསུམ།

yi kyi sum

Yi = **mente**

Kyi = **al**

Sum = **trei**

adică **cele trei încălcări ale minții.**

Al zecelea precept este ignoranța. Ignoranța se află în mintea noastră în permanență, fie că există o mișcare a minții fie că nu.

Este mediul în care se găsește tot ceea ce fac și spun. Este ca și oceanul în care înoată peștii. Toate cele patru etape ale căii karmice sunt incluse în el. Deci ignoranța este o cale karmică fără să fie karma în sensul de mișcare a minții.

Dacă am obiceiul să râvnesc la bunurile altuia – chiar dacă momentan calea karmică nu este activă: vreau rochia ei – dacă există acest mediu de lăcomie, aceasta este cale karmică fără să fie karma.

Atunci când cineva se află în ignoranță, el nu a ales în mod intenționat să fie așa. Este o stare de spirit, în care există permanent.

Starea de a râvni, a te bucura de răul altuia sau a fi rău voit, sunt considerate ca fiind niște stări de spirit, care nu sunt neapărat conștiente, care stau în culisele minții.

Ele sunt considerate a fi cale karmică deoarece determină mintea să se miște, ceea ce înseamnă karma.

Când ne referim la cele trei precepte ca fiind cale karmică și nu karma, ne referim la starea de spirit care le însoțește și nu la partea lor activă.

Toate acestea sunt importante pentru a ne completa colecția de binefaceri

Scopul acestor studii, de a cunoaște cele patru componente ale căii karmice este de a înțelege ce anume determină karma să fie completă.

Cine face lucruri rele și nu-i pasă de karma, pentru el oricum nu este important să știe. Dar este important pentru noi. Dacă dorim să ieșim din lumea suferinței avem nevoie să acumulăm enorm de multe binefaceri.

De aceea este foarte important să știm cum să acționăm astfel încât faptele să fie puternice și complete. Este important ca:

- ele să fie îndreptate spre obiectul corect,
- să existe o motivație corectă, o gândire bună
- execuția și finalizarea lor să fie completă.

Care este finalizarea unei donații pe care am decis să o ofer Lamei?

Finalizarea este bucuria de a face o faptă bună. În budism, este obiceiul de a se spune: „recunosc că am făcut o faptă bună, știu că ea îmi acumulează karma pozitivă și ca să pot să-mi sporesc această karmă, o voi dedica bunăstării mele și bunăstării celui alt și mă voi bucura de ceea ce am făcut”.

Toate aceste vorbe semnifică înțelegerea legilor karmice și a vacuității, înțelegerea ca această faptă îmi va aduce în viitor un rezultat bun, și sunt bucuros că am acționat așa.

Dacă vom începe să spunem: “ah, cât de bun sunt, cât sunt de talentat, cât sunt de deștept, deja am căzut în capcana egoului”. Este modul în care ne întărim egoul.